

UDK (UDC): 727.8:930.25(497.4)Maribor)

*Bojana Sovič**

NASTAJANJE PROJEKTA NOVE ARHIVSKE STAVBE POKRAJINSKEGA ARHIVA MARIBOR

Izvleček:

Zaradi prostorskih problemov, s katerimi se že več let ukvarja Pokrajinski arhiv Maribor, so odgovorni v preteklem letu intenzivno pristopili k reševanju ustreznih prostorskih pogojev. Proučenih je bilo več variant umestitve programa v prostor, kot najprimernejša pa se je izkazala varianta novogradnje objekta na območju Srednješolskega centra ob Ljubljanski ulici na Taboru v Mariboru. V ta namen je že izdelan del projektne in investicijske dokumentacije.

Ključne besede:

investicija, novogradnja, dokument identifikacije investicijskega projekta, programsko-projektna naloga, arhivske stavbe.

Abstract:

Preparation of the Project for a New Archival Building of the Regional Archives Maribor
Due to spatial issues, which Regional Archives Maribor has been fighting for years, the past year marked a new intensive approach towards their solving. Numerous spatial planning variants were studied and it was concluded that the most appropriate solution would be a construction of a new building in the vicinity of the High School Centre on Ljubljanska ulica in a part of Maribor called Tabor. Parts of the project and investment documentation have already been prepared.

Key words:

investment, new construction, investment project identification document, archival buildings.

UVODNA POJASNILA

Pokrajinski arhiv Maribor (dalje PAM) se že več let ukvarja s prostorskimi problemi, saj so prostori, kjer se trenutno nahaja arhiv, popolnoma neprimerni ter utesnjeni.

Arhivsko gradivo hrani PAM v osmih arhivskih depojih, ki so zaradi prostorske utesnjenosti objekta na Glavnem trgu na različnih lokacijah:

- v glavni stavbi arhiva v Mariboru na Glavnem trgu 7 ter
- začasni lokaciji depoja na Jadranski cesti v Mariboru,
- v Enoti za Prekmurje v Dolini pri Lendavi in
- v Enoti za Koroško na Ravnah na Koroškem.

* *Bojana Sovič, univ. dipl. inž. gradbeništva, direktorica podjetja Proplus d. o. o., Strma ulica 8, SI-2000 Maribor, Slovenija.*

Trenutno stanje depojev na lokacijah v Mariboru je neustrezno in zahteva takojšnjo rešitev. Najbolj problematično je varstvo gradiva na lokaciji Jadranska cesta, kjer je v hrambi večina arhivskega gradiva in kjer brez korenitih posegov ni mogoče zagotoviti ustreznih pogojev glede na standarde materialnega varstva gradiva (nestabilna temperatura, previsoka relativna vlažnost, zamakanje strehe, »grožnje« lastnika o odpovedi najemne pogodbe ...).

V aprilu 2010 je Mestna občina Maribor k sodelovanju povabila Fakulteto za arhitekturo Univerze v Ljubljani. Študenti so s svojimi svežimi idejami - skupaj z mentorji - **analizirali potencialno območje novogradnje arhivske zgradbe PAM med Ulico Pariške komune, Ljubljansko, Fochovo in Beograjsko ulico.**

Pri načrtovanju oziroma za možnost odločitve o pričetku investicije je v skladu z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur. l. RS, št. 60/2006, 54/2010) potrebno izdelati dokument identifikacije investicijskega projekta, ki vsebuje podatke, potrebne za določitev investicijske namere in njenih ciljev v obliki funkcionalnih zahtev, ki jih bo morala investicija izpolnjevati. Vsebuje opise tehničnih, tehnoloških ali drugih prvin predlaganih rešitev in je podlaga za odločanje o nadaljnji izdelavi investicijske dokumentacije oziroma v nadaljevanju investicije.¹

Dokument identifikacije investicijskega projekta za zagotavljanje prostorskih pogojev PAM je bil izdelan s strani podjetja Proplus d. o. o. julija 2010.

KRATKA PREDSTAVITEV INVESTICIJE²

Glavni namen investicije je zagotoviti ustrezne prostore za potrebe PAM.

Cilji investicije so:

- zagotovitev ustreznih depojskih zmogljivosti (ustrezno zavarovano, opremljeno, z ustreznimi klimatskimi razmerami, z zadostno zmogljivostjo),
- povezava celotnega programa PAM na eni lokaciji,
- zagotovitev prostorskih pogojev v najkrajšem času,
- preprečitev poškodb dokumentarnega in arhivskega gradiva,
- zagotovitev pogojev za učinkovito izvajanje javne arhivske službe,
- izboljšanje dostopnosti do podatkov o arhivskih fondih in zbirkah,
- omogočanje zdravih delovnih pogojev zaposlenim in uporabnikom arhiva,
- doseganje ustreznih prostorskih pogojev z racionalnimi finančnimi vložki.

Cilji so skladni z **Resolucijo o Nacionalnem programu za kulturo 2008-2011** (Ur. l. RS, št. 35/08) s področja »Kulturne dediščine in arhivske dejavnosti«.

¹ Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ. Ur. l. Republike Slovenije, 60 (2006), 54 (2010).

² Proplus d.o.o., Dokument identifikacije investicijskega projekta in Programsko-projektna naloga.

V Dokumentu identifikacije investicijskega projekta je bilo proučenih več variant umestitve programa v prostor:

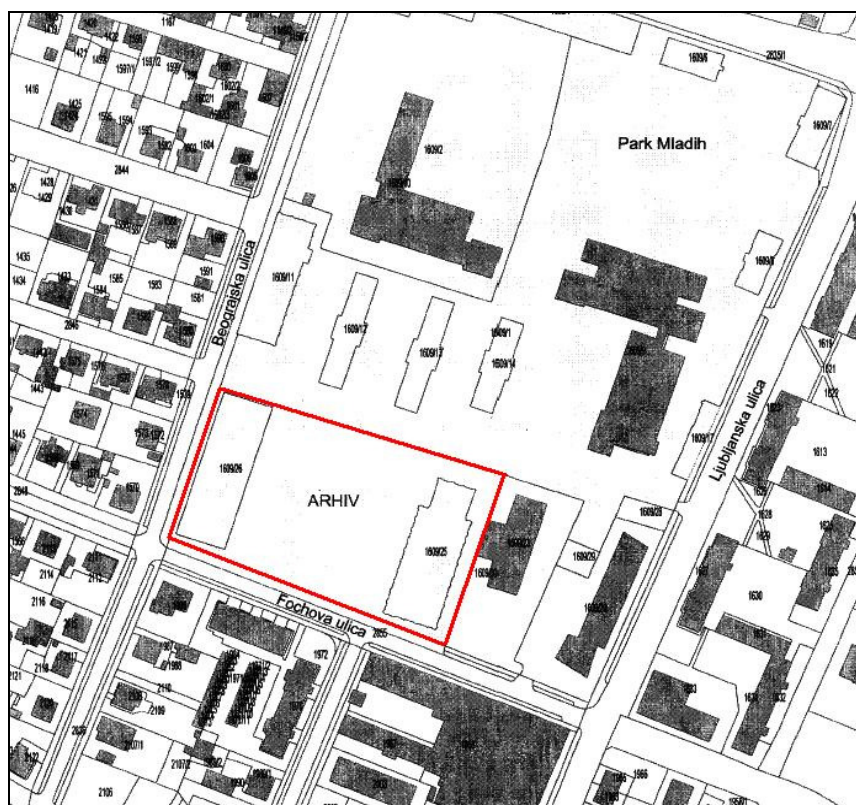
- **varianta 1** je predvidevala odkup objekta na Jadranski cesti v Mariboru, njegovo prenavo ter prenavo obstoječega objekta na Glavnem trgu;
- **varianta 2** je predvidevala umestitev manjkajočih prostorov arhiva v objekt nekdanje OŠ na Cankarjevi ulici v Mariboru, njegovo prenavo ter prenavo obstoječega objekta na Glavnem trgu;
- **varianta 3** je predvidevala umestitev manjkajočih prostorov arhiva v objekt nekdanjega Tekstilnega inštituta na Kraljeviča Marka ulici v Mariboru, njegovo prenavo ter prenavo obstoječega objekta na Glavnem trgu;
- **varianta 4** je predvidevala novogradnjo objekta PAM na zemljišču med železniškimi povezavami Maribor-Ljubljana, Tezno-Studenci, Maribor-Dravograd - t. i. »železniški trikotnik«;
- **varianta 5** je predvidevala novogradnjo objekta PAM na lokaciji Tabor - na območju med Ulico Pariške komune, Ljubljansko, Fochovo in Beograjsko ulico - t. i. »Park mladih«;
- **varianta 6** je predvidevala novogradnjo objekta PAM na južnem robu športnega parka Tabor - na območju med Cesto Proletarskih brigad in obstoječim kompleksom Vojašnice generala Maistra.

Iz analize posameznih variant izhaja, da je najprimernejša varianta, ki ustreza vsem zastavljenim kriterijem, sledi zastavljenim ciljem in predstavlja najmanjše tveganje, **varianta novogradnje objekta na območju Srednješolskega centra ob Ljubljanski ulici na Taboru v Mariboru.**

Območje predvidene novogradnje objekta PAM v obsegu potrebnih površin (cca. 7.750 m²) je v lasti Ministrstva za šolstvo in šport, zato je potrebno za možnost zastavitve investicije doseči dogovor s pristojnimi v zvezi s prenosom upravljanja lastništva. Preliminarni razgovori med pristojnimi to možnost dopuščajo.

Investicijo je predvideno načrtovati fazno, pri čemer je v:

- **1. fazi** predvidena zagotovitev projektne ter investicijske dokumentacije za celotno investicijo, zagotovitev prostorov za hrambo in obdelavo gradiva ter servisnih prostorov (ob upoštevanju ohranitve obstoječe lokacije na Glavnem trgu 7 do zagotovitve novih prostorov, predvidenih v 2. fazi) - novogradnja objekta cca 5.900 m²,
- **2. fazi** predvidena zagotovitev ostalih prostorov (uprave, za osebje, za javnost).

Slika 1: Predvideno območje obdelave

V oktobru 2010 je bila izdelana **programsko-projektna naloga**, ki obsega smernice za graditev objekta, ki jih je potrebno upoštevati pri izdelavi projektne dokumentacije - idejnega projekta, katerega namen je izbor najustreznejše variante nameravanega objekta oziroma načina izvedbe del. Najboljša arhitekturna rešitev bo izbrana z **javnim arhitekturnim natečajem** ali drugim ustreznim postopkom, ki bo predvidoma izveden v letu 2011, hkrati s postopkom priprave Občinskega podrobnega prostorskega načrta (OPPN). V letu 2011 in 2012 je nadalje predvidena **priprava projektne in nadaljnje investicijske dokumentacije, pridobitev gradbenega dovoljenja ter izvedba javnega razpisa za izbor najugodnejšega izvajalca gradbenih, obrtniških in instalacijskih del ter izdelavo, dobavo in montažo opreme.**

Okvirni terminski plan izvedbe investicije predvideva **vselitev uporabnika v objekt v letu 2014.**

Investicija je v investicijski dokumentaciji ocenjena na skupno 13 milijonov evrov, pri čemer je ocenjena vrednost 1. faze cca. 10 milijonov evrov, vrednost 2. faze pa cca. 3 milijone evrov. Cene pa so v direktni soodvisnosti tako s projektnimi rešitvami kot s stanjem tržnih razmer, ki so trenutno ugodne.

Del sredstev za pokrivanje investicije pričakuje investitor - Ministrstvo za kulturo - na podlagi uspešne prijave za pridobitev sofinancerskih sredstev s strani Evropske unije.

S svojo vsebino bo nov PAM eno od središč mestnega dogajanja, kjer se bodo obiskovalci srečevali ob različnih prireditvah, preživljali svoj prosti čas, pridobivali različne informacije ter se družili v arhivski kavarni. Z novo arhitekturno pojavnostjo

bo nov objekt PAM odražal odprtost v mesto in širše ter željo po prepletanju svoje naloge z vsakodnevnim življenjem.

Programi in dejavnosti arhiva bodo namenjeni vsem generacijam uporabnikov, otrokom, mladostnikom, mladim družinam, odraslim in starejšim ljudem. Z ustreznim načrtovanjem prostorov in dostopov ter z dogajanjem v arhivskih prostorih bo PAM prispeval k boljši vključenosti funkcionalno oviranih obiskovalcev in obiskovalcev s posebnimi potrebami v vsakdanje življenje.

Z umestitvijo programa v prostor, organizacijo prostora in preiščeno uporabo tehnologije in materialov bo nov objekt PAM predstavljal primer dobre prakse, kako vzpostaviti standarde gradnje, odgovorne do okolja oz. kako graditi z minimalnimi posledicami za naravo.

Nov PAM je predvideno zasnovati kot energetsko učinkovito zgradbo, pri čemer kaže pozornost posvetiti orientaciji zasteklitev, izrabi naravne svetlobe v delovnih prostorih, izbiri ogrevalnega in hladilnega sistema ter uporabi ustreznih materialov.

VIRI IN LITERATURA

- *Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ. Uradni list Republike Slovenije, 60 (2006), 54 (2010).*
- *Dokument identifikacije investicijskega projekta Pokrajinski arhiv Maribor. Maribor: Proplus d.o.o., 2010.*
- *Programsko-projektna naloga Pokrajinski arhiv Maribor. Maribor: Proplus d. o. o., 2010.*

SUMMARY

PREPARATION OF THE PROJECT FOR A NEW ARCHIVAL BUILDING OF THE REGIONAL ARCHIVES MARIBOR

Regional Archives Maribor has been fighting spatial issues for years, since the offices they currently occupy are entirely inadequate and restrictive.

An investment project identification document was drafted in accordance with the Decree on the uniform methodology for preparation and consideration of investment documentation in the field of public financing (Official Gazette of the Republic of Slovenia nos. 60/2006, 54/2010) in July 2010.

This document will be the base for a decision whether the investment will be carried out or not. Numerous spatial planning variants were studied and it was concluded that the most appropriate solution would be the construction of a new building in the vicinity of the High School Centre on Ljubljanska ulica in a part of Maribor called Tabor.

The investment (in the scope of the required area - roughly 7.750 m²) is to be planned in phases. Phase 1 should provide the project and investment documentation for the entire investment, space for manipulation and storage of archives and service areas. Phase 2 will provide office space for management, employees and public areas.

The terms of reference containing guidelines for the construction of the building were drafted in October 2010. Migration to the new building is foreseen for 2014 by the investments provisional time plan.

The investment is valued as per the investment documentation at a total of 13 million Euros. The investor - the Slovenian Ministry of Culture - is expecting to obtain partial funding on the basis of a successful application for co-financing from the European Union.

The offerings of the new building of the Regional Archives Maribor will make it a hub of municipal activity. Programmes and activities provided by the Archives are to be intended for visitors of all generations.